

Pētījums „Pašvaldību politika un prakse brīvprātīgā darba jomā” FAKTU LAPA

Kas tika pētīts?

Pētījums tika īstenots 8 Latvijas pašvaldībās, iekļaujot četras lielākās pilsētas: Rīgu, Liepāju, Jelgavu un Daugavpili, un vienu novadu katrā Latvijas reģionā: Jelgavas novadu, Saldus novadu, Līvānu un Gulbenes novadu.

Pētījumā tika izzināta brīvprātīgā darba joma Latvijas reģionos, tika fiksēta esošā situācija, meklēti labās prakses piemēri, identificēti problēmjautājumi, un plānoti risinājumi.

Pētījuma rezultāti, secinājumi un rekomendācijas brīvprātīgā darba attīstībai Latvijā meklējami biedrības „brivpratigais.lv” mājas lapā www.brivpratigais.lv, sadaļā *Bibliotēka*.

Kā tika pētīts?

Pētījumam nepieciešamā informācija tika iegūta ar interviju (gan klātienē, gan telefona, gan elektronisku) palīdzību, izmantojot vienotu instrumentāriju un pieeju visās pašvaldībās. Pamatojoties uz uzdotajiem jautājumiem, pētījums tika strukturēts vairākās sadaļās, atklājot brīvprātīgā darba izpratni, vajadzību un lomu pašvaldībā, pašvaldības struktūras, kas iesaista brīvprātīgos, mehānismus, kas tiek lietoti brīvprātīgā darba īstenošanai un problēmsituācijas un šķēršļus brīvprātīgā darba attīstībai.

Kas tika iesaistīts?

Kopumā tika veiktas 88 intervijas:

- Pašvaldības lēmējvaras un izpildvaras pārstāvji, pašvaldības struktūru darbinieki, kuru darbības joma saistīta ar sabiedrības līdzdalības veicināšanu, brīvprātīgā darba organizēšanu;
- Latvijas reģionu nevalstisko organizāciju pārstāvji, kuriem ir pieredze darbā ar brīvprātīgajiem un brīvprātīgā darba organizēšanu;
- Brīvprātīgie.

Kas tika secināts?

Lai gan pašvaldību un NVO līmenī tiek atzīts brīvprātīgā darba nozīmīgums, tomēr nav dziļākas izpratnes par brīvprātīgo statusu, lomu, motivāciju un iespējām atbalstīt brīvprātīgo darbu no pašvaldību puses.

Brīvprātīgā darba potenciāls pašvaldību un organizāciju ietvaros netiek pietiekoši izmantots, kam par vienu no iemesliem ir organizētas un visaptverošas brīvprātīgā darba sistēmas trūkums. Pašvaldību struktūru neskaidrās iespējas likumīgi piesaistīt pilngadīgus brīvprātīgos būtiski kavē brīvprātīgo kustības attīstību un efektīvu brīvprātīgo programmu veidošanu pašvaldību iestādēs.

Pašvaldībai vajadzētu darboties kā atbalsta mehānismam brīvprātīgā darba procesā, tomēr šobrīd vienīgais veids, kā pašvaldību līmenī brīvprātīgo aktivitātes tiek atbalstītas ir pastarpināti - organizējot NVO finansējuma konkursus.

Brīvprātīgo kustības attīstībai trūkst valstiska līmeņa atbalsta - labvēlīga tiesiskā vide un spēkā esošo tiesību normu skaidrojums.

Ko darīt tālāk?

Veicināt padziļinātu un skaidru izpratni par brīvprātīgo darbu, veidojot vienotu brīvprātīgā darba filozofiju.

Pašvaldībām ciešā sadarbībā ar NVO veidot vienotu brīvprātīgā darba sistēmu un attīstīt brīvprātīgā darba programmas, kurās iespējams iesaistīties visiem iedzīvotājiem neatkarīgi no vecuma, sociālā statusa.

Attīstīt brīvprātīgā darba resursu centrus, kas veiktu brīvprātīgo piesaistes, atlases, apmācības un atbalsta funkcijas, nodrošinot organizāciju vajadzības pēc atbilstošiem brīvprātīgajiem.

Valstiskā līmenī nodrošināt nepieciešamo konsultatīvo atbalstu par tiesisko regulējumu attiecībā uz brīvprātīgo darbu, kā arī par citiem ar brīvprātīgā darba organizēšanu saistītiem normatīvajiem regulējumiem.